

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตรการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน
จำนวน ๕ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาทิตอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลัก หรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และ สร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาล ประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะ ด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการรวมทั้ง การใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั้น ๆ ให้มีความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้ การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ

จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษาที่นำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้นนำมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตร	๑
บทนำ	
ความเป็นมา	
จุดประสงค์การเรียนรู้	
- กลุ่มเป้าหมาย	๒
- ระยะเวลา	
- เนื้อหาหลักสูตร	
- การจัดการเรียนรู้	
- สื่อการเรียนรู้	
- การวัดผลประเมินผล	
- การจบหลักสูตร	
- เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๓
- การเทียบโอน	
- โครงสร้างหลักสูตรโครงสร้างหลักสูตรการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน	๔ - ๘
- แบบทดสอบก่อนเรียน	๙
- เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	๑๐
- ใบความรู้	๑๑
- แบบประเมินผู้เรียน	๑๒
- แบบทดสอบหลังเรียน	๑๓
- เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	๑๔

หลักสูตรการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน

จำนวน ๕ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

๑. ความเป็นมา

จากสถานะสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยกระแสวัตถุนิยม และความฟุ้งเฟ้อ พุ่งเป้า จนทำให้คนไทยหลงเดินทางผิดไปตามกระแสนิยมจนกลายเป็นปัญหา โดยเฉพาะปัญหานี้สินที่ไม่มีวัน จบสิ้น อย่างไรก็ตามคนไทยยังมีทางออก ซึ่งการจะดำรงชีวิตให้อยู่รอดภายใต้สังคมในปัจจุบัน แนวทางหนึ่งที่ประชาชนไทยควรยึดถือคือการพึ่งตนเอง รู้จักความพอประมาณ และไม่ประมาท ตามแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เห็นถึงความสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง รู้จักความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ คำนึงถึงหลักเหตุผลและการประมาณตนเอง พร้อมกับทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท โดยเฉพาะการใช้จ่ายเงินอันเป็นปัจจัยสำคัญในชีวิตต่อไป

การปลูกผักสวนครัว เป็นอีกแนวทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่ต้องการให้ผักสวนครัว สามารถนำผลผลิตมารับประทานได้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ผักกาดขาว พริกชี้ฟ้า พริกชี้หนู ผักคะน้า หัวหอม และตะไคร้ เป็นต้น โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ช่วยลดการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการทำเกษตรอินทรีย์อีกด้วย

หลักการของหลักสูตร

เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบอาชีพการทำสวนและทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ทั้งหมดใช้สำหรับการทำสวนและทำนา และประกอบกับพืชผักในปัจจุบันมีราคาแพงขึ้น

จากการได้ประชุมประชาคม เพื่อพิจารณาปัญหาและความต้องการของประชาชน ระดับหมู่บ้าน ประจำปี ๒๕๖๖ ประชาชนในพื้นที่อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ได้มีมติเห็นชอบในการจัดกิจกรรม (การปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน) การปลูกผักสวนครัว เพื่อใช้ในครัวเรือนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ต่อไป

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
๒. เพื่อส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน

๓ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการปลูกผักสวนครัว ลดรายจ่ายในครัวเรือน

๔.ระยะเวลา รวม ๕ ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน ๔ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๑. อธิบายการใช้อุปกรณ์ ในการปลูกผักสวนได้
๒. บอกและอธิบายวิธีการปลูกผักสวนครัวในแปลงผักได้
๓. บอกและอธิบายวิธีการดูแลรักษา การให้น้ำการให้ปุ๋ย และการเก็บผลผลิตจากผักสวนครัวได้
๔. บอกและอธิบายวิธีป้องกันศัตรูพืช ที่จะเกิดกับผักสวนครัวได้
๕. อธิบายข้อดีของการปลูกผักสวนครัวในแปลงผักได้
๖. อธิบายการบังคับให้ออกผลผลิตนอกฤดูกาลของการปลูกผักสวนครัวในแปลงได้

๖. การจัดการเรียนรู้

๑. การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้สำหรับการปลูกผักสวนครัว
 ๒. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว
 ๓. การเตรียมดินปลูกผักสวนครัว
 ๔. การใส่วัสดุปลูกผักสวนครัว
 ๕. วิธีการปลูกผักสวนครัวที่ถูกต้อง
 ๖. ปลูกผักสวนครัวลงในแปลงผัก
- วิธีการรดน้ำต้นในแปลงผัก

๗. สื่อการเรียนรู้

คู่มือการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน

๘. การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

๙. การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพจึงจะได้รับวุฒิบัตร

๑๐.เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา

๑๑. การเทียบโอน

-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.ช่องทางประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน	- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ๗. อธิบายการใช้อุปกรณ์ ในการปลูกผักสวนได้ ๘. บอกและอธิบายวิธีการปลูกผักสวนครัวในแปลงผักได้ ๙. บอกและอธิบายวิธีการดูแลรักษา การให้น้ำการให้ปุ๋ย และการเก็บผลผลิตจากผักสวนครัวได้ ๑๐. บอกและอธิบายวิธีป้องกันศัตรูพืช ที่จะเกิดกับผักสวนครัวได้ ๑๑. อธิบายข้อดีของการปลูกผักสวนครัวในแปลงผักได้ ๑๒. อธิบายการบังคับให้ออกผลผลิตนอกฤดูกาลของการปลูกผักสวนครัวในแปลงได้	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว ๑.๒.๑ ทุน ๑.๒.๒ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๓ การใช้แรงงาน ๑.๒.๔ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ๑.๒.๕ การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๒.๖ การบรรจุหีบห่อ ๑.๒.๗ การขนส่ง ๑.๒.๘ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพ ของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพจำหน่ายพันธุ์พืช	๗. การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้สำหรับการปลูกผักสวนครัว ๘. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว ๙. การเตรียมดินปลูกผักสวนครัว ๑๐.การใส่วัสดุปลูกผักสวนครัว ๑๑.วิธีการปลูกผักสวนครัวที่ถูกต้อง ๑๒.ปลูกผักสวนครัวลงในแปลงผัก - วิธีการรดน้ำต้นในแปลงผัก	หนังสือคู่มืออาชีพ	แบบประเมิน	๓๐ นาที	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒ . ทักษะการประกอบอาชีพ การ ปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน	๑. เพื่อทราบว่าการเตรียมดินปลูกเป็นอย่างไร ๒.เพื่อให้ความรู้ในการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัวเพื่อให้ความรู้ในการให้ปุ๋ยให้น้ำและการเก็บผลผลิตจากผักสวนครัว	- การเตรียมดินปลูก /การเลือกเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว เลือกหน้าดินที่มีอินทรีย์วัตถุเพียงพอ ผสมปุ๋ยหมักในอัตราส่วน ๒:๑ หรือใช้ดินร่วนผสมปุ๋ยหมักในอัตราส่วน ๓:๒ หรือดินร่วนผสมปุ๋ยคอกในอัตราส่วน ๓:๑ คลุกเคล้าให้เข้ากัน โดยให้ดินแน่นพอควร แล้วพูนดินเป็นรูปหลังเต่า สูง ๖-๘ นิ้วเลือกเมล็ดพันธุ์สำหรับปลูก ผักสวนครัวลงในแปลง - การปลูกผักสวนครัว ขุดหลุมเล็กๆ ในแปลงผัก หลังจากนั้นนำเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัวใส่ในหลุมที่ขุดไว้ หรือจะโรยบริเวณแปลงผักที่ขึ้นไว้ ใช้เศษหญ้าคลุมหน้าดินและรดน้ำให้ชุ่ม สัปดาห์แรกรดน้ำทุกวันๆละ ๑-๒ ครั้งให้ดินชุ่ม จึงรดน้ำวันเว้นวันหรือเมื่อดินแห้ง - ให้ปุ๋ยผักสวนครัว/ การเก็บผลผลิตจากผักสวนครัว เมื่อปลูกผักสวนครัว ได้ประมาณ ๑ เดือน ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ ๑๕-๑๕-๑๕ ลงในแปลงละ ๑ ช้อนแกงครึ่ง โดยหว่านรอบแปลงผัก แล้วรดน้ำตาม (ทุก ๒๐ วัน) ผักสวนครัวที่เจริญเติบโตสามารถทำการเก็บผลผลิตได้ ๓. วิธีการให้น้ำ วิธีการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพให้น้ำแก่พืช นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ แบบใหญ่ๆ	๒ .๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการปลูก ผักสวนครัว ๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.๓ จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ชุมชน พร้อม จดบันทึก ๒.๔ จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพการปลูก ผักสวนครัว ๒.๕ ดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะตามหลักสูตร ๒.๖ จดบันทึกผลการเรียนรู้ ๒ .๗ ดำเนิน การวัดและ ประเมินผลตามที่หลักสูตร กำหนด ๒.๘ ดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะตามหลักสูตร	หนังสือคู่มืออาชีพ	แบบทดสอบ	-	๔ ชม.

		ด้วยกัน คือ - การให้น้ำแบบ ฉีดฝอย (Sprinkler Irrigation) - การให้น้ำทาง ผิวดิน (Surface Irrigation) - การให้น้ำทาง ไต้ผิวดิน (Subsurface Irrigation) - การให้น้ำแบบ หยด (Drip or Trickle Irrigation)					
--	--	---	--	--	--	--	--

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน	๓.๑ สามารถบริหารจัดการการ ขยายพันธุ์พืชได้ - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุน - แผนการผลิต ๓.๒ สามารถจัดการการตลาดในการปลูกผักสวนครัวได้ - ทำฐานข้อมูล - ประชาสัมพันธ์ - กระจายการผลิต - วางแผนการตลาด ๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้ ๓.๔ สามารถวางแผนการดำเนินงาน ได้	๓.๑ การบริหารจัดการการขยายพันธุ์พืช ๓.๑.๑ การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการปลูกผักสวนครัว ๓.๑.๒ การลดต้นทุนในการประกอบอาชีพการปลูกผักสวนครัว ๓.๑.๓ การวางแผนการผลิต ๓.๒ การจัดการการตลาดในการปลูกผักสวนครัว ๓.๒.๑ การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า ๓.๒.๒ การประชาสัมพันธ์ ๓.๒.๓ การกระจายการผลิต ๓.๒.๔ การวางแผนการตลาด ๓.๓ การจัดการความเสี่ยง ๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพ และการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงาน ๑) ประเภทของการปลูกผักสวนครัว ๒) ค่าใช้จ่ายในการปลูกผักสวนครัว ๓) ผลกำไรที่จากการปลูกผักสวนครัว ๔) คู่แข่งขัน ๓.๓.๒ การวางแผนการจัดการความเสี่ยง ๓.๔ การวางแผนการดำเนินงานแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)	๓.๑ การบริหารจัดการผลิตจัดให้ผู้เรียน ๓.๑.๑ สืบค้นและศึกษา แหล่งวัสดุอุปกรณ์และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และทุนต่าง ๆ ๓.๑.๒ การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ ต้องการ ๓.๑.๓ ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม ๓.๑.๔ ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นและมีแนวทางในการ จัดการความเสี่ยง ๓.๒ การบริหารจัดการตลาด จัดให้ผู้เรียน ๓.๒.๑ ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ ความต้องการของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก ๓.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาด ๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจาย สินค้า ๓.๓ การจัดการความเสี่ยงจัดให้ผู้เรียนศึกษา	หนังสือคู่มืออาชีพ	แบบทดสอบ	๓๐ นาที	-

			๓.๓.๑ ให้ผู้เรียนศึกษา เอกสารเรื่อง การจัดการความ เสี่ยง ๓.๓.๒ ฝึกการวิเคราะห์ การจัดการ ความเสี่ยง พร้อมการวางแผนการ จัดการความเสี่ยง ๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน ๓.๔.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง การ วางแผนการดำเนินงานในแบบตาราง การปฏิบัติงาน (Gantt Chart)				
--	--	--	---	--	--	--	--

แบบทดสอบก่อนเรียน

ให้เลือกข้อที่ถูกที่สุด แล้ว (✓) ลงในกระตาศำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่ข้อเด่นของพืชเศรษฐกิจ
 - ก. เปลี่ยนเป็นเงินได้
 - ข. ใช้เป็นปัจจัยพื้นฐาน
 - ค. ทำปริมาณได้ตามต้องการ
 - ง. มีความหลากหลายทางชีวภาพ
2. ข้อมูลที่สำคัญที่สุดในการสำรวจสภาวะการตลาดของพืชผลในท้องถิ่นคือข้อใด
 - ก. ผลผลิตมีราคาสูง
 - ข. ผลผลิตเป็นที่นิยมของผู้บริโภค
 - ค. สามารถผลิตอย่างครบวงจรได้ในท้องถิ่น
 - ง. เป็นพืชที่ให้ผลผลิตตามความต้องการของสภาวะตลาดโลก
3. ข้อใดเป็นดัชนีที่บอกถึงความยั่งยืนของพืชผลในท้องถิ่น
 - ก. ราคาพืชผลสูงมาก
 - ข. ราคาพืชผลปรับตัวขึ้นลงตามสภาวะการตลาดเล็กน้อยตามฤดูกาล
 - ค. ราคาพืชผลลดลงอย่างต่อเนื่องแต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต
 - ง. มีการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น
4. ข้อใดมีผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตพืชในสภาวะปัจจุบันที่รุนแรงและอาจทำให้เกษตรกรขาดทุน ซึ่งป้องกันแก้ไขได้ยาก
 - ก. สภาวะโลกร้อน
 - ข. ผลผลิตล้นตลาด
 - ค. ภัยจากธรรมชาติ
 - ง. ฤดูกาลของโลกเปลี่ยนไป
5. ปัญหาใดที่เกษตรกรกำลังประสบและอาจจะก่อให้เกิดความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต
 - ก. ปัญหาหนี้สินของฟาร์ม
 - ข. ปัญหาราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น
 - ค. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร
 - ง. ปัญหาจากภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เฉลย

1. ง. มีความหลากหลายทางชีวภาพ
2. ค. สามารถผลิตอย่างครบวงจรได้ในท้องถิ่น
3. ข. ราคาพืชผลปรับตัวขึ้นลงตามสภาวะการตลาดเล็กน้อยตามฤดูกาล
4. ค. ภัยจากธรรมชาติ
5. ง. ปัญหาจากภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ใบความรู้

การปลูกผักสวนครัวตามวิถีชุมชน

ความหมาย

คือ ผักที่เราปลูกเองในที่อยู่อาศัย อาจปลูกไม้กระถาง กระบะ หรือพื้นดิน เป็นผักที่ปลูกง่าย ไม่ซับซ้อน ปลอดภัย และมีประโยชน์ต่อร่างกาย นำมาบริโภคเป็นผักแกล้มหรือปรุงเป็นอาหารได้สะดวก การปลูกผักภายในบริเวณบ้าน โดยเฉพาะการปลูกผักสามัญที่ใช้เป็นประจำในครอบครัว ไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่ภายในบริเวณบ้านที่กว้างขวาง เพียงแคมีพื้นที่ ๑-๕ ตารางเมตร ก็สามารถปลูกผักไว้รับประทานอย่างเพียงพอได้ โดยหากมีพื้นที่กว้างพอก็สามารถปลูกลงในดินโดยตรง แต่ถ้ามีพื้นที่ขนาดเล็กสามารถปลูกในภาชนะและตั้งวางบนพื้นดินหรือแขวนในบริเวณบ้านที่มีแสงแดดส่องถึงอย่างน้อยครึ่งวันก็เพียงพอที่จะมีผักสดและปลอดภัยไว้รับประทานเพื่อสุขภาพที่ดีของคนในครอบครัวสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันด้วย

ประโยชน์

๑. ปลูกเป็นรั้วบ้าน (รั้วกินได้) ผักที่สามารถนำมาปลูกทำเป็นรั้ว ได้แก่ กระถินบ้าน ชะอม ตำลึง ผักหวาน ผักปลังต้นแค ถั่วพู มะระ ฯลฯ ซึ่งเป็นผักที่ปลูกง่ายและให้ผลผลิตตลอดปีมีคุณค่าทางอาหารสูงและปลอดภัยจากสารเคมี
๒. ใช้ประดับตกแต่งบริเวณบ้าน เช่น จัดสวน การนำผักปลูกในกระถางแบบแขวน-ห้อยมาตกแต่งบริเวณรอบ ๆ บ้าน
๓. ใช้พื้นที่ส่วนที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์
๔. ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผักมาประกอบอาหารประจำวันได้ผักที่มีคุณค่าทางอาหารครบถ้วนและปลอดภัยจากสารเคมี
๕. สร้างความสัมพันธ์และสานสายใยที่ดีในครอบครัวและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ปัจจัยที่จำเป็นในการปลูกพริก มะเขือเทศ คื่นช่าย กวางตุ้ง ผักกาดขาว เป็นต้น

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียน

ให้เลือกข้อที่ถูกที่สุด แล้ว (✓) ลงในกระดาศำตอบ

๑. ข้อใดไม่ใช่ข้อเด่นของพืชเศรษฐกิจ
 - ก. เปลี่ยนเป็นเงินได้
 - ข. ใช้เป็นปัจจัยพื้นฐาน
 - ค. ทำปริมาณได้ตามต้องการ
 - ง. มีความหลากหลายทางชีวภาพ
๒. ข้อมูลที่สำคัญที่สุดในการสำรวจสภาวะการตลาดของพืชผลในท้องถิ่นคือข้อใด
 - ก. ผลผลิตมีราคาสูง
 - ข. ผลผลิตเป็นที่นิยมของผู้บริโภค
 - ค. สามารถผลิตอย่างครบวงจรได้ในท้องถิ่น
 - ง. เป็นพืชที่ให้ผลผลิตตามความต้องการของสภาวะตลาดโลก
๓. ข้อใดเป็นดัชนีที่บอกถึงความยั่งยืนของพืชผลในท้องถิ่น
 - ก. ราคาพืชผลสูงมาก
 - ข. ราคาพืชผลปรับตัวขึ้นลงตามสภาวะการตลาดเล็กน้อยตามฤดูกาล
 - ค. ราคาพืชผลลดลงอย่างต่อเนื่องแต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต
 - ง. มีการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น
๔. ข้อใดมีผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตพืชในสภาวะปัจจุบันที่รุนแรงและอาจทำให้เกษตรกรขาดทุน ซึ่งป้องกันแก้ไขได้ยาก
 - ก. สภาวะโลกร้อน
 - ข. ผลผลิตล้นตลาด
 - ค. ภัยจากธรรมชาติ
 - ง. ฤดูกาลของโลกเปลี่ยนไป
๕. ปัญหาใดที่เกษตรกรกำลังประสบและอาจจะก่อให้เกิดความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต
 - ก. ปัญหาหนี้สินของฟาร์ม
 - ข. ปัญหาราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น
 - ค. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร
 - ง. ปัญหาจากภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เฉลย

๑. ง. มีความหลากหลายทางชีวภาพ
๒. ค. สามารถผลิตอย่างครบวงจรได้ในท้องถิ่น
๓. ข. ราคาพืชผลปรับตัวขึ้นลงตามสภาวะการตลาดเล็กน้อยตามฤดูกาล
๔. ค. ภัยจากธรรมชาติ
๕. ง. ปัญหาจากภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม